

Sekundārā kreditēšana pielāgojas klientu vēlmēm

●●●●○ **REPUTĀCIJA.** Sekundārās kreditēšanas tirgū par galvenajiem jēdzieniem jāklūst «elastībai» un «godīgumam».

Šādu pārlicību *Ritdienai* pauž kompānijas *Fininvest* kredītu analītiķis Deniss Žukovs, stāstot par otrreizējo kreditēšanas tirgu un par līgumu zemūdens akmeņiem, kurus kredītuņēmēji var nepamanīt.

Spēj atbildēt godīgi

Galvenā sekundārā tirgus priekšrocība ir spēja ātri saņemt vajadzīgo kredītu bez liekām formalitātēm. «Protams, ņemot kredītu firmā, klientam nav nepieciešams veikt liekas formalitātes, viņš saņem elastīgāku attieksmi, un, pat neņemot vērā kredītvēsturi, tas viņam netraucē saņemt kredītu kāda parāda dzēšanai. Mēs pieprasām izziņu par ienākumiem no Valsts ieņēmumu dienesta, taču uzskatām, ka arī pašam klientam jābūt atbildīgam un jāapzinās, cik daudz naudas katru mēnesi var atvēlēt kredīta apmaksai. Primārais kredīta izsniegšanai ir klienta ķīla. Klientam arī nav nepieciešams paskaidrot, kādiem mērķiem tiek ņemts kredīts,» saka *Fininvest* pārstāvis D.Žukovs.

Diemžēl daudzi šī tirgus dalībnieki orientēti tikai uz ātras peļņas

gūšanu, tāpēc laikraksti un interneta portāli zib no piedāvājumiem ar iespēju saņemt kredītu vienas dienas laikā. Īstenojot savus mērķus – tas ir maksimālās peļņas gūšana no procentiem un no soda procentiem, kā rezultātā tādās kompānijas rada sliktu reputāciju ne tikai sev, bet visam tirgum kopumā. Tādējādi sabiedrībā valda uzskats, ka visas kompānijas, kas darbojas šajā sektorā, ir negodīgas.

Esošajā tirgū ir pāris kompānijas, kas vēlas lauzt šo stereotipu. Ir kompānijas, kas piedāvā adekvātus sadarbības noteikumus kā saviem klientiem: t.i., līdzīgi soda procenti par maksājuma kavējumu kā bankām, dažādi kredīta izmaksu varianti. Turklāt tām ir publiski pieejami līgumi. Šīs kompānijas no pārējām atšķiras ar to, ka pelna no aizdevuma procentiem un klientu skaita, nevis no soda procentiem, un sniedz finanšu konsultācijas saviem klientiem gadījumos, kad rodas finansiālas problēmas.

«Mēs ieteiktu rūpīgi izanalizēt tirgu, pirms griezties pie kādas konkrētas kompānijas, jo kredītu sniedzējiem jāspēj atbildēt uz visiem klienta jautājumiem, kas skar viņa pienākumus, saistības,» tā iesaka *Fininvest* pārstāvis.

Viltīgie soda procenti

Kā stāsta D.Žukovs, viens no lielākajiem zemūdens akmeņiem klientiem ir soda procenti par ikmēneša maksājumu kavēšanu. Piemēram, tiek paņemts 10 000 eiro kredīts uz pieciem gadiem. Līgumā ir atrunāts, ka kavējuma procents ir 0,5% no pamatsummas. Šķiet, ka tas ir maz. Taču, ja atcerieties, ka summa ir 10 000 eiro, tad katru dienu soda nauda palielināsies par 50 eiro.

«Bankās un kompānijās, kuras rūpējas par savu reputāciju, soda procenti tiek aprēķināti citādāk – nevis no aizdevuma pamatsummas, bet no laikā neveiktā maksājuma. Mūsaprāt, soda procentu aprēķināšanas veids ir viens no galvenajiem radītājiem, kas nosaka kompānijas lojālo attieksmi pret klientu,» saka D.Žukovs.

Ja procenti tiek skaitīti no ikmēneša maksas, summa ir ievērojami mazāka. Piemēram, ja mēnesī ir jāatmaksā 186.66 eiro, un kavēšanas procenti ir 0.5, tad soda

Galvenā sekundārā tirgus priekšrocība ir spēja ātri saņemt vajadzīgo kredītu bez liekām formalitātēm.

nauda ir tikai 1.03 eiro dienā. Šī summa ir 50 reizes mazāka.

Tātad nepieciešams ļoti rūpīgi līgumā izlasīt, vai soda procenti par nokavētu maksājumu ir jāmaksā no pamatsummas vai no ikmēneša maksājuma, jo starpība ir ārkārtīgi liela.

Tikai ar juridisku personu

Speciālisti atkārtoti uzsver, ka līgums jālasa ļoti rūpīgi un uzmanība jāvelta punktam, kurā aprunāta gada procenta likme. Sekundārā kreditēšanas tirgus dalībnieki piedāvā saņemt kredītus ar augstākām kredīta likmēm nekā bankas, taču piedāvā elastīgākus apmaksas nosacījumus. Taču dažās firmās procenti ir ne tikai lielāki, bet tiek aprēķināti no visas kredīta summas, neatkarīgi no tā, kāda kredīta daļa jau ir apmaksāta. Pastāv arī lojālāks variants – procentus aprēķina no kredīta neatmaksātas daļas un, jo lielāka daļa no pamatsummas ir apmaksāta, jo mazāk ir jāmaksā procenti.

Speciālisti ir parēķinājuši, ka pie vienādiem procentiem un apmaksas termiņa, kopējā procentu pārākums var atšķirties divas reizes.

Svarīgi, lai līgumu ar kredīta ņēmēju paraksta juridiskā, nevis fiziskā persona, jo juridiskās personas rīcību regulē likumdošana, bet cīņā ar negodīgu privātpersonu Patērētāju tiesību aizsardzības centrs palīdzēt nevarēs. Daudzi ļoti rūpīgi un uzmanīgi izlasa katru vārdu, nosakot astronomiskas kavējuma procentu likmes cerībā, ka klients nespēs atmaksāt kredītu laikus.

Baumo, jo trūkst informācijas

Tāpat līgumā jābūt atrunātai iespējai dzēst parādsaistības pirms termiņa. «Dažu tirgus kompāniju līgumi ir publiski pieejami, tos var izskatīt un konsultēties par iespējamiem grozījumiem. Klientam svarīgi ir pievērst uzmanību ne vien saviem pienākumiem attiecībā pret kreditoru, bet arī kreditora pienākumiem

attiecībā pret klientu,» stāsta D.Žukovs.

Lai arī starp kompāniju un klientu jāvalda uzticīgām attiecībām, speciālisti iesaka būt uzmanīgiem un nekādā gadījumā nesniegt kredītiestādei ģenerālo pilnvaru, jo viņu praksē ir gadījumi, kad klients kādam māklerim ir parakstījis ģenerālo pilnvaru, taču pirms kredīta izsniegšanas izrādās, ka jau pirms dažām dienām iekļātais dzīvoklis ir pārrakstīts uz citas personas vārda un klientam dzīvoklis nepieder, toties kredīts gan jāapmaksā.

«Sabiedrībai ir jāsaprot, ka tirgū ir dažādi dalībnieki un uzticēties var tām kompānijām, kuras domā par savu reputāciju un spēj atbildēt uz visiem jautājumiem. Baumas rodas no informācijas trūkuma, tāpēc cilvēkiem jābūt atbildīgiem, jāmeklē un jāanalizē informācija,» uzskata *Fininvest* speciālisti, aicinot *Ritdienas* lasītājus uzdot jautājumus un saņemt atbildes kādā no laikraksta numuriem. ©

●GAĻINA STUBAILOVA

MAKSĀJUMU GRAFIKS NO KREDĪTA NEAPMAKSĀTĀS SUMMAS

Maksājuma mēnesis	Pamatsumma	% Procenti	Ikmēneša maksājums	Aizdevuma neatmaksātā daļa
1.	500,00	325,00	825,00	29500,00
2.	500,00	319,58	819,58	29500,00
3.	500,00	314,17	814,17	28500,00
4.	500,00	308,75	808,75	28500,00
55.	500,00	32,50	532,50	2500,00
58.	500,00	16,25	516,25	1000,00
59.	500,00	10,83	510,83	500,00
60.	500,00	5,42	505,42	0,00
	30000,00	9912,50	39912,50	

MAKSĀJUMU GRAFIKS NO KREDĪTA PAMATSUMMAS

Maksājuma mēnesis	Pamatsumma	% Procenti	Ikmēneša maksājums	Aizdevuma neatmaksātā daļa
1.	500,00	325,00	825,00	29500,00
2.	500,00	325,00	825,00	29500,00
3.	500,00	325,00	825,00	28500,00
4.	500,00	325,00	825,00	28500,00
55.	500,00	325,00	825,00	2500,00
58.	500,00	325,00	825,00	1000,00
59.	500,00	325,00	825,00	500,00
60.	500,00	325,00	825,00	0,00
	30000,00	19500,00	49500,00	